

Euroopa
Komisjon

EUROOPA
LIIDU
OLUKORD
2018

Eurooplaste isikuandmete kaitsmine valimiste käigus

#SOTEU

12. september 2018

„Tahan, et järgmise aasta mais saaksid eurooplased teha oma valiku õiglastel, turvalistel ja läbipaistvatel Euroopa valimistel. Praeguses internetimaailmas on sekkumiste ja manipuleerimise oht suurem kui kunagi varem. Euroopa demokraatia kaitsmiseks tuleb valimisõigust ajakohastada ja tuua see digiajastusse.“

Jean-Claude Juncker, 12. september 2018

Erakonnad kasutavad valimiste ajal sotsiaalmeedias kodanikeni jõudmiseks üha enam isikuandmeid. Cambridge Analytica juhtum näitab, millisesse ohtu võib nüüdisaegne tehnika valimisprotsessi seada. Seepärast esitas komisjon täna juhised selle kohta, kuidas need küsimused ELi kehtivaid õigusnorme kasutades lahendada ja tagada valimiste õiglus, seda eeskätt 2019. aasta Euroopa Parlamendi valimiste eel.

2018. aasta mais jõustunud ELi isikuandmete kaitse üldmääruses on selgelt kirjas, kuidas peavad kõik valimistes osalejad käituma ja kuidas uusi andmekaitse-eeskirju järgima.

Erakondade ja sihtasutuste kohustused

Erakonnad ja poliitilised sihtasutused on vastutavad töötlejad, sest nemad otsustavad, miks ja kuidas isikuandmeid töödeldakse.

TEHKE NII

- ☁️ Valige inimeste andmete töötlemiseks **asjakohane õiguslik alus** ja pöörake tähelepanu eritingimustele, mida tuleb järgida delikaatsete andmete töötlemisel.
- ☁️ Veenduge, et kasutatavad süsteemid on **turvalised**. Andmetega seotud rikkumise korral teavitage inimesi sellest viivitamata.
- ☁️ Teavitage inimesi siis, kui hakkate nende andmeid töötleva, ja ka siis, kui kogute andmeid kolmandatelt isikutelt.
- ☁️ Veenduge, et andmed, mida te töötlete, on täpsed, seda eriti juhul, kui kogute andmeid eri allikatest.
- ☁️ Kui kasutate **kolmandate isikute** (näiteks andmeanalüüsifirma) teenuseid, siis kontrollige, kas neilt saadud andmed on kogutud seaduslikul teel.

NII ÄRGE TEHKE

- ☁️ Kui inimesed on andnud oma andmed mingil muul **põhjusel** kui valimiste jaoks, siis ärge neid andmeid töödelge.
- ☁️ Ärge andke teie valduses olevatele isikuandmetele laialdast **juurdepääsu**. Peaksite kontrollima, kellel teie organisatsioonis ja millisel õiguspärasel eesmärgil on andmetele juurdepääs.

Andmeanalüüsifirmad ja andmemaaklerid

Andmeanalüüsifirmade ja andmemaaklerite puhul on tegemist kas vastutavate töötajate või volitatud töötajatega olenevalt sellest, kuidas nad andmetöötlust ise kontrollivad. Näiteks kui andmeanalüüsifirma töötleb inimeste andmeid erakonna juhtnõrde kohaselt, on tegemist volitatud töötajaga.

TEHKE NII

- ☁️ Valige inimeste andmete töötlemiseks **asjakohane õiguslik alus**.
Järgmine tekst kehtib vaid siis, kui andmeanalüüsiettevõtte/andmemaakler on vastutav töötaja
- ☁️ Kui töötlete **delikaatseid andmeid** (nt etnilise päritolu kohta), peab selleks olema asjaomase isiku selgesõnaline nõusolek või peate kohaldama muid isikuandmete kaitse üldmääruses sätestatud erandeid.
- ☁️ Veenduge, et kasutatavad süsteemid on **turvalised**. Andmetega seotud rikkumise korral teavitage inimesi sellest viivitamata.
- ☁️ Kui panete inimeste kohta kokku eri **andmestikke**, siis veenduge, et see toimub korrektselt ja õiguspäraselt.
Viimane punkt kehtib vaid siis, kui andmeanalüüsiettevõtte/andmemaakler on volitatud töötaja
- ☁️ Kui **kolmandad isikud**, kellega te koostööd teete (näiteks erakonnad), vajavad teie abi näiteks andmekaitsealase mõjuhindangu koostamisel, siis aidake neid.

NII ÄRGE TEHKE

- ☁️ Kui inimesed on andnud oma andmed mingil muul **põhjusel** kui valimiste jaoks, siis ärge neid andmeid töödelge.
- ☁️ Teavitage inimesi iga töötlemise eesmärgist, seda eriti juhul, kui müüte andmeid kolmandatele isikutele, näiteks erakondadele.

Riikide valimisasutused

Riikide valimisasutused on **vastutavad töötajad**, sest nemad kontrollivad valimisnimekirju.

TEHKE NII

Enne kui hakkate inimeste andmeid töötlemas, koostage riskide hindamiseks andmekaitsealane **mõjuhindang**. Inimeste andmete töötlemise **õiguslik alus** on enamasti mõne juriidilise kohustuse või seadusel põhineva ja avalikust huvist tuleneva ülesande täitmine.

Sotsiaalmeedia platvormid

Sotsiaalmeedia platvormid on vastutavad töötajad, sest inimeste andmete töötlemine toimub nende platvormis.

TEHKE NII

- ☁️ Valige inimeste andmete töötlemiseks **asjakohane õiguslik alus**.
- ☁️ Kui töötlete **delikaatseid andmeid** (nt etnilise päritolu kohta), peab selleks olema asjaomase isiku selgesõnaline nõusolek või peate kohaldama muid isikuandmete kaitse üldmääruses sätestatud erandeid.
- ☁️ Andke inimeste käsutusse **kontrollimis- ja seadistamisvõimalused**, et nad saaksid oma õigusi reaalselt kasutada (näiteks siis, kui nad taotleavad oma andmete parandamist või kustutamist).
- ☁️ Veenduge, et kasutatavad süsteemid on **turvalised**. Andmetega seotud rikkumise korral teavitage inimesi sellest viivitamata.

NII ÄRGE TEHKE

- ☁️ Ärge jagage andmeid **kolmandate isikutega** (näiteks andmeanalüüsifirmadega), kui kasutajad ei ole andnud selleks oma selgesõnalist nõusolekut.
- ☁️ Kui jagate kasutajate andmeid kolmandate isikutega, siis pange see oma platvormi kasutustingimustesse selgelt kirja.